

Examentraining havo Engels 2022

INHOUD	pagina
Woord vooraf	4
Stappenplannen voor het maken van tweede fase-examens	6
De stappenplannen toegepast	10
Herexamen vmbo-tl 2018 ('instapexamen')	28
Eindexamen havo 2018	58
Herexamen havo 2018	89
Eindexamen havo 2019	120
Herexamen havo 2019	152
Eindexamen havo 2021 (zonder uitwerkingen)	185
Herexamen havo 2021 (zonder uitwerkingen)	209
Uitwerkingen herexamen vmbo-tl 2018 ('instapexamen')	234
Uitwerkingen eindexamen havo 2018	241
Uitwerkingen herexamen havo 2018	250
Uitwerkingen eindexamen havo 2019	258
Uitwerkingen herexamen havo 2019	266
Veelgebruikte formuleringen in meerkeuzevragen	275
Structuurwoorden	279
Scoresleutels	283

The wolf at the door

- 1 Here we go again. Four years ago this week, the world watched terrified as a newly discovered strain of flu spread, with shocking rapidity, from its starting point in Mexico to countries across the globe. The H1N1 swine flu did what SARS and H5N1 bird flu failed to do: it turned into a pandemic, just as health experts had been dreading. Luckily, it turned out to be quite mild. But its relatively low death toll was taken by some as evidence that the public health response had been an overreaction; the scientists had cried wolf, they claimed — perhaps at the request of vaccine manufacturers.
- 2 10 Now we are faced with a worrying new outburst of flu, this time from China. So far H7N9 avian flu has not been able to pass readily from person to person. That might change at any time — and if it does, there's every reason to fear the worst. That's not just because the new flu seems to be at the lethal end of the scale. It's also because we are barely any better equipped to respond to a pandemic than we were in 2009 — despite considerable scope to enhance our readiness.
- 3 We have made some progress. Better monitoring has allowed us to track this eruption more closely, although we still don't know exactly where it came from. Last year's controversial research on what makes a flu strain dangerous has proved its worth by uncovering the H7N9 threat long before we might otherwise have spotted it.
- 4 As we continue to get better at spotting potentially dangerous viruses, we can expect alarm bells to start ringing more frequently. The danger is that this will breed complacency, rather than vigilance — and that this will be encouraged by short-sighted types who say that the warnings are only meaningful if the worst actually comes to pass.
- 25

- 5 We are still a long way from being able to contain flu, and so the risk of a pandemic remains very real. Of course, there is always a place for healthy scepticism. Science, more than any other field of human
30 endeavour, prizes it. But we should not spend so much time debating whether scientists are crying wolf that we forget that wolves really do exist.

adapted from an article from *NewScientist*, 2013

- 1p 8 What becomes clear about the H1N1 virus in paragraph 1?
1 It spread further than SARS and H5N1.
2 It was a comparatively innocent virus.
A only 1 is correct
B only 2 is correct
C both 1 and 2 are correct
D neither 1 nor 2 are correct
- 1p 9 What is the main problem with flu epidemics according to the writer, judging from paragraphs 1 and 2?
A Health authorities are hardly better prepared to deal with them.
B Health authorities issue warnings about them without consulting the pharmaceutical industry.
C Health authorities tend to send out reassuring messages about them.
D Health authorities unnecessarily spend a lot of money on battling them.
- “short-sighted types who say that the warnings are only meaningful if the worst actually comes to pass” (paragraph 4)
- 1p 10 Which of the following sentences from the text is in line with this reasoning?
A “But its relatively low death toll was taken by some as evidence that the public health response had been an overreaction” (paragraph 1)
B “That’s not just because the new flu seems to be at the lethal end of the scale.” (paragraph 2)
C “Better monitoring has allowed us to track this eruption more closely, although we still don’t know exactly where it came from.” (paragraph 3)
D “As we continue to get better at spotting potentially dangerous viruses, we can expect alarm bells to start ringing more frequently.” (paragraph 4)
- “The wolf at the door” (title)
- 1p 11 Which of the following does “the wolf” in this text refer to?
A policy made by ill-informed officials
B the interests of the pharmaceutical industry
C the outbreak of a contagious disease
D the unreliability of scientific evidence

👁 Eye opener bij tekst 5

Voor een goed begrip van deze tekst volgt hieronder een korte inleiding in het Nederlands.

We schrijven medio 2019. Virologen en andere gezondheidsdeskundigen waarschuwen de wereld al jaren voor griepvirussen die van dieren kunnen overspringen op mensen. De mensheid heeft ook al ervaring opgedaan met uitbraken van coronavarianten als de vogelgriep en de varkensgriep. Er zijn daarbij wereldwijd slachtoffers gevallen, zeker, maar uiteindelijk lijkt het allemaal toch wel mee te vallen. Wordt er door veel wetenschappers niet overdreven gewaarschuwd? Paniek gezaaid? Is er sprake van 'cry wolf', van loos alarm slaan? Sommigen critici vinden van wel, en zien er zelfs een uitgekiend plan in van vaccinfabrikanten om hun winsten op te drijven.

Dan ontstaat eind 2019 in Wuhan, China, een nieuwe coronavariant: Covid-19. Voor westerlingen lijkt het in het begin nog een ver-van-mijn-bed-show. Er wordt eerst wat lacherig gereageerd. Het virus verspreidt zich echter snel wereldwijd, en is veel dodelijker dan zijn voorgangers. De 1,5-metersamenleving wordt een feit. We moeten thuisblijven. Een jaargang examenkandidaten komt van school zonder eindexamen te hoeven doen. En wat betreft het loos-alarm-slaan: we blijken pijnlijk slecht voorbereid te zijn, er is grote schaarste aan tests, mondkapjes en beademingsapparatuur.

We hebben het gevaar onderschat. De wereld moet maandenlang op slot. En je hoort niemand meer over 'cry wolf'. Want de wolf is echt, zoals deze tekst in 2013 al concludeerde.

Woordkennis bij tekst 5

In de woordenlijsten is onderscheid gemaakt tussen belangrijke woorden waarvan het nuttig is ze te kennen, en minder belangrijke woorden. De laatste zijn cursief gedrukt.

Oefening

Bedek de linkerkolom. Zoek in de tekst de vertalingen van de woorden in de rechterkolom.

2	<i>strain of flu</i>	<i>variant van het griepvirus</i>
	rapidity	snellheid
4	pandemic	wereldwijde epidemie, pandemie
6	<i>was taken as</i>	<i>werd opgevat als</i>
8	to cry wolf	paniek zaaien
11	<i>avian flu</i>	<i>vogelgriep</i>
14	lethal	dodelijk
16	scope	ruimte, gelegenheid
	to enhance	verbeteren
17	to monitor	in de gaten houden
19	controversial	(hier:) spraakmakend, opzienbarend

Tekst 5 The wolf at the door

- 8 C Uitspraak 1 (*H1N1 verspreidde zich verder dan SARS en H5N1*) is juist: H1N1 werd ‘a pandemic’ (r. 4), de andere twee niet. Uitspraak 2 (*H1N1 was een verhoudingsgewijs onschuldige virus*) is ook juist: H1N1 was ‘quite mild’ (r. 5-6) en had een ‘relatively low death toll’ (r. 6).
- 9 A Volgens alinea’s 1 en 2 is het belangrijkste *probleem rond griepepidemieën dat gezondheidsautoriteiten nauwelijks beter zijn voorbereid ermee om te gaan*: ‘we are ... our readiness’ (r. 14-16). Dit is de tweede ‘reason to fear the worst’ (r. 13).
- ⊗ Uit niets blijkt dat het hoofdprobleem van griepepidemieën zit in het feit dat gezondheidsautoriteiten (B) *waarschuwingen erover doen uitgaan zonder overleg te plegen met de farmaceutische industrie*, (C) *geruststellende berichten erover doen uitgaan*, of (D) *onnodig veel geld verspillen aan het bestrijden ervan*.
- 10 A Dat ‘*waarschuwingen alleen van belang zijn in de ergste situatie is* (volgens de schrijver) *een kortzichtig standpunt* – zie r. 25-26. Dat (A) ‘*Sommigen het relatief lage aantal slachtoffers zagen als bewijs dat de reactie van de gezondheidszorg overtrokken was geweest*’ (r. 6-7) ligt hiermee in lijn. Het getuigt volgens de schrijver van dezelfde kortzichtigheid. Die meevaller bij het aantal slachtoffers was immers alleen maar een kwestie van geluk (r. 5: ‘luckily’), H1N1 had veel erger kunnen uitpakken.
- ⊗ In de overige citaten is geen sprake van een kortzichtige onderschatting van het gevaar van een nieuwe pandemie: (B) ‘*Dat is niet enkel en alleen omdat de nieuwe griep van dodelijk aard schijnt te zijn*’ (r. 13-14), (C) ‘*Betere controle stelde ons in staat deze uitbraak van dichterbij te volgen, alhoewel we nog steeds niet precies weten van waar deze kwam*’, of (D) ‘*Naarmate we steeds beter worden in het identificeren van potentieel gevaarlijke virussen, kunnen we erop rekenen dat de alarmbellen vaker zullen afgaan*’.
- 11 C Het beeld van ‘*de wolf die aan de deur staat*’ symboliseert de levensgevaarlijke dreiging van *de uitbraak van een besmettelijke ziekte*. Dat is uiteindelijk waar deze tekst over gaat. Het is ook waar ‘the scientists had cried wolf’ (r. 7-8), ‘scientists are crying wolf’ (r. 31) en ‘wolves really do exist’ (r. 31-32) op zinspelen.

Tekst 6 Better to have loved and lost, than never to have loved at all

- 12 Uitspraak 1 is juist: het gedicht gaat over ‘the loss of his closest friend, Arthur Hallam’ (r. 1-2) en bestaat uit een ‘2,000-line elegy’ (r. 12) waarin Tennyson zijn gekweldheid (r. 12: ‘torment’) hierover uit.
- Uitspraak 2 is onjuist. Nergens staat waarom sociale media zijn ontwikkeld. Er staat in regels 13-15 juist dat sociale media het ons mogelijk maken onze diepere emoties verborgen te houden (r. 13: ‘not to risk revealing’).
- Punten: Beide antwoorden moeten juist zijn voor het scorepunt.
- 13 C Alinea 3 beoogt vooral *uit te leggen waarom* (r. 20-23: ‘because when ... to thrive) *het wreed is om te doen alsof iemand niet meer bestaat* (r. 19-20: ‘Disengagement hurts us so profoundly’ en r. 22-23: ‘Being ignored ... destructive weapons’).